

personatge de ficció a les mans del protagonista del relat, el qual, a més, declara l'ofec d'una sensació de «buit il·localitzable» que precedeix «la necessitat d'escriure». En el relat «Ens tornarem a veure l'hivern que ve» (que incorpora, en el mateix títol, un missatge xifrat que anuncia l'esdevenir metafíctici del personatge), arran d'un escorcoll a la biblioteca, es procedeix a una tria de llibres «que el seu pare considerava que qualsevol aprenent d'escriptor havia de saber-se de memòria –Tàcit, Henry James, Conrad, Faulkner, Kafka, Onetti, Juan Benet».

Cal destacar, finalment, l'elaboració prosística de Ponç Puigdevall, en què, bandejant les concessions al diàleg i a la profusió de punts i a part, s'eleva una densa construcció de llenguatge. Singularment reeixida la successió regressiva dels esdeveniments del relat «Reconstrucció».

Josep Hernández 3serres

LLUMS GRISES

Xulio Ricardo Trigo.

Far de llum grisa.

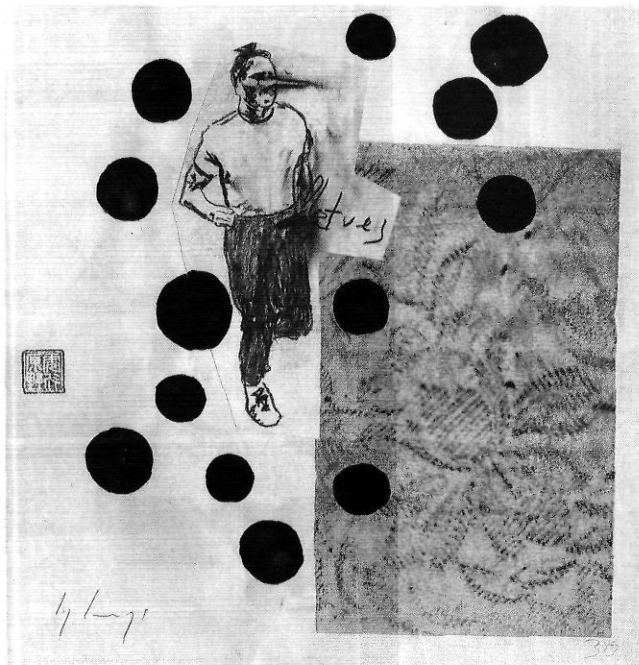
Ed. 62, Els llibres de l'Escorpí, poesia núm. 186.

Premi Miquel de Palol, 1997.

Barcelona, 1998, 64 pàgines.

Explica el gran J. Cercas en un article del llibre *Una buena temporada* que un personatge de Wilde diu que «el novel·lista o el poeta posseeix una estètica irreductiblement pròpia, i que per tant l'anàlisi i la valoració que faci de qualsevol obra estarà sempre mediatitzada per aquesta estètica»; per contra, el crític, que no és novel·lista ni poeta –continuen Cercas, i Wilde– «s'adaptarà camaleònicament a l'obra que ha de comentar i no la jutjarà d'acord amb el que ell com a lector demana si no com el que l'obra vol donar». No obstant això, també explica Cercas, que això és brillant, però fals i que l'objectivitat no existeix: és a dir, la variació d'interpretacions és inherent a l'obra que el creador-autor ofereix al públic-lector. A partir d'aquí és completament lícit que el lector rebí alguna cosa de l'obra i en «surti més savi», el que és sovint misteriós és el mecanisme de comunicació entre el lector i aquesta obra, o dit d'una altra manera, la recepció de l'experiència estètica, la recepció de l'obra d'art, justament diferenciada de la recepció de qualsevol referència no artística.

A *Far de llum grisa* aquesta interactuació entre lector i obra és feble, mancada de força i desigual, extremadament desigual al llarg del llibre i amb una certa tendència a la dispersió, de manera que el lector pot acabar l'obra sense haver rebut prou del conjunt del poemari i sense saber si n'hi pot demanar més. Si fos aquest el cas, jo

donaria dos consells per retornar al poemari (em diuen que això no s'ha de fer mai): el primer, no buscar unitat en el llibre, tinguem-ho clar, i acostumar la vista i la lectura a la penombra grisosa del far; el segon, estalviar-se la lectura dels poemes farcits de talls, tabulacions, blocs i altres incoherències tipogràfiques, com per exemple *Mites*, *Ponts*, *Paisatge*, *Desig*, *Ocells*. És important anar directes als poemes més narratius, més controlats mètricament i amb més ganes de transmetre i de parlar, sense complicar-se la vida; destaquem, per exemple, *Hora perfecta*, *La ribera*, *Campanes*, *Tarda de pluja*, *La descoberta del secret* (sigui dit de passada que el secret és que no hi ha secret, Miquel Martí Pol dixit). Un cop això, podem passejar per la llum més fina del llibre i més tènue, però atenció, no per això fosca total; vull dir que podem anar a poemes que com cuques de llum despunten vagament per la simplicitat i breverat que ens proposen; parlo de *Nocturn*, *Arbres nus II*, *Hotel* i, potser també, *Conjur*.

Fem un parell de referències a dos poemes de temàtica explícitament gironina, com són *Girona* i *Vall de Sant Daniel*; el primer, un poema semifallit i exemplificador dels poemes que no brillen en aquest univers de llum grisa, amb problemes de registre i de llibertinatge en els signes de puntuació. El segon –rellegit moltes vegades– atrapa per la simplicitat de la descripció sensorialment d'un paisatge íntim en un escenari físic.

En general, el *Far de llum grisa* que estem disposats a salvar i a rellegir fins a treure'n les qualitats oportunes tampoc acaba sent un llibre anodí com a la primera lectura ens havia pogut semblar, i com diu *Estirps*, un dels millors poemes del llibre, «ja no ens resten paraules. / Hem respost muts i cruels / com l'oblit que arrossega / el pes de la muntanya, els arbres i brancatges / al ritme de murmuris». Doncs, deixem-ho aquí.

Francesc Ten